

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	114-26/308490
Otsuse kuupäev	17.06.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Division OÜ ja Trendmark OÜ vaidlustus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse riigihankes „E-residentsuse programmi turundusteenus 2026-2029“ (viitenumber 308490) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Division OÜ ja Trendmark OÜ, esindaja vandeadvokaat Marit Toom Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, esindaja Siret Suurväli
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

1. Jätta rahuldamata Division OÜ ja Trendmark OÜ vaidlustus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse riigihankes „E-residentsuse programmi turundusteenus 2026-2029“ (viitenumber 308490).
2. Jätta Division OÜ ja Trendmark OÜ vaidlustusmenetluses kantud kulud nende enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 29.04.2026 avaldas Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi ka Hankija või EIS) avatud hankemenetlusega riigihanke „E-residentsuse programmi turundusteenus 2026-

2029“ (viitenumber 308490) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh RHAD Lisa 1 – Raamlepingu eseme tehniline kirjeldus (edaspidi RHAD Lisa 1) ja RHAD Lisa 3 CV vormid – Projektijuht (edaspidi Vorm Projektijuht).

Riigihanke tulemusena sõlmitakse raamleping ühe pakkujaga.

2. 22.05.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Division OÜ ja Trendmark OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus RHAD-ile.

Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima RHAD-i vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega, jättes RHAD lisast 1 välja p-i 6.4.3 ning Vormist Projektijuht osa, mis näeb ette info esitamise kogemuse kohta RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 28.05.2026 kirjaga nr 12.2-10/114 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 02.06.2026 ja neile vastamiseks 05.06.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Division OÜ ja Trendmark OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. RHAD lisa 1 p 6.4 sätestab: *Meeskonda peab kuuluma vähemalt üks (1) projektijuht, kellel on:*

6.4.1. viimase 60 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt 36 kuud töökogemust turunduse projektide projektijuhina;

6.4.2. viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe rahvusvahelise digiturunduskampaania (vastavalt RHAD Lisa 1 p-ile 2.1.7) läbiviimise (s.t kampaania peab olema lõppenud viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt) kogemus projektijuhina;

6.4.3. viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe taskuhäälingu (ingl podcast) (vastavalt RHAD Lisa 1 p-ile 2.1.18) projekti koordineerimise kogemus projektijuhina, sealhulgas erinevate osapoolte (vähemalt tootmine, külalised, saatejuhid, klient ja digitiim) töö koordineerimine;

6.4.4. tõendamiseks tuleb esitada andmed RHAD lisa 3 vormil „CV-projektijuht“.

Vorm Projektijuht näeb mh ette info esitamise RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks.

4.2. E-residentsuse programmi turundusteenuse eelmiseks perioodis (aastateks 2024-2026) hankis EIS riigihanke „E-residentsuse programmi turundusteenus 2024-2026“ (viitenumber 275876) (edaspidi riigihange 275676) raames. Riigihanke 275676 esemeks oli e-residentsuse programmi eesmärkide saavutamiseks vajalike erinevate turundustegevuste elluviimine sihtriikides, kasutades integreeritud turundus-kommunikatsiooni. Riigihankega 275676 hangitud teenuste kirjeldus on sama, mis praeguse Riigihankega hangitavate teenuste kirjeldus. Riigihanke 275676 projektijuhi ülesanded on samad, kui praeguse Riigihanke projektijuhi ülesanded (RHAD lisa 1 p 6.3.1). Võrreldes riigihankega 275676 on projektijuhi ülesannetena uues Riigihankes toodud üks täiendav ülesanne – taskuhäälingu projekti koordineerimine, sh erinevate osapoolte töö koordineerimine (RHAD lisa 1 p 6.3.1.9).

Riigihanke 275676 projektijuhi pädevusnõuded on samad, mis Riigihankes (RHAD lisa 1 p 6.4). Võrreldes riigihankega 275676 on Riigihankega lisandunud üks täiendav vastavustingimus – projektijuhil peab olema viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe taskuhäälingu (ingl podcast) (vastavalt RHAD Lisa 1 p-ile 2.1.18)

projekti koordineerimise kogemus projektijuhina, sh erinevate osapoolte (vähemalt produktsioon, külalised, saatejuhid, klient ja digitiim) töö koordineerimine.

4.3. Eeltoodust nähtub, et EIS hankis riigihanke 275876 raames täpselt samasugust teenust nagu Riigihankega. Riigihanke 275676 tulemusena sõlmiti hankeleping Sweep.agency. OÜ-ga. Hankelepingu täitmise käigus on Sweep.agency. OÜ loonud rahvusvaheline *podcast*'i „Winning Friends“, mille tootmist ja arendamist plaanitakse jätkata. Seega kuigi riigihanke 275876 raames ei olnud projektijuhi ülesannetena märgitud taskuhäälingu projekti koordineerimist, sh erinevate osapoolte töö koordineerimist, tellis EIS sellist teenust ning Sweep.agency. OÜ projektijuht täitis neid ülesandeid. Teenust oli võimalik pakkuda ka ilma sellise kogemusega.

4.4. Hankija nõue, et projektijuhil peab olema spetsiifiline taskuhäälingu projekti juhtimise kogemus, ei ole Hankija vajaduste täitmiseks objektiivselt vajalik. Nõue pole proportsionaalne, piirab pakkujate juurdepääsu hankemenetlusele ning kahjustab konkurentsi. Seega on RHAD lisa 1 p 6.4.3 ning Vorm Projektijuht osas, mis näeb ette andmete esitamise RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks, vastuolus RHS § 88 lg-ga 6 (või RHS §-iga 98) ning RHS §-iga 3.

4.5. Hankija on projektijuhile esitatavad nõuded (RHAD lisa 1 p 6.4) kehtestanud vastavustingimustena. Olemuselt on need nõuded kvalifitseerimise tingimused. Samas isegi, kui vaidlustatud RHAD punktid on vastavustingimused, on need siiski RHS-iga vastuolus.

4.6. Hankijal on lai kaalutlusruum määratlemaks tehnilises kirjelduses need nõuded, mis on vajalikud soovitud tulemuse saavutamiseks täita. Samas peab hankija kaalutlusõigust teostades järgima teatavaid piire, st lähtuma lisaks eriregulatsioonile (RHS § 88 lg 7) ka riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest (RHS § 3). Hankijal tuleb ettevõtjaid kohelda ka võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutseda läbipaistvalt ja proportsionaalselt (RHS § 2 lg 1 ja § 3 p 1). Tehniline kirjeldus peab avama riigihanke konkurentsile ning tuleb koostada nii, et see ei vähendaks kunstlikult konkurentsi mõnda ettevõtjat soosivate nõuetega. Tehnilises kirjeldus toodud nõuded piiravad konkurentsi eaproportsionaalselt, kui hankijal ei ole sellise nõude kehtestamiseks põhjendust. Põhjenduseks peab olema mingi vajadus, mida nõue teenib. Kui tingimusele ei ole objektiivset põhjendust, siis see on diskrimineeriv ja vastuolus RHS § 88 lg-ga 7. Kui mõne eelduslikult konkurentsi piirava tingimuse puudumine ei mõjuta riigihanke eesmärgi saavutamise kvaliteeti, puudub sellel objektiivne põhjendatus. Tehnilise kirjelduse tingimused, mis lähevad kaugemale, kui hankijal on objektiivselt konkreetse riigihanke korraldamise eesmärgi saavutamiseks vajalik, ei ole proportsionaalsed.

4.7. Nõue, et pakkuja meeskonda kuuluval projektijuhil peab olema taskuhäälingu projekti juhtimise kogemus, ei ole Hankija eesmärkide saavutamiseks objektiivselt vajalik ega proportsionaalne.

Praeguses Riigihankes on projektijuhi ülesanded seoses taskuhäälingu projekti juhtimisega isegi lihtsamad, kuna jätkatakse olemasoleva taskuhäälingu tootmist ja arendamist. See tähendab, et taskuhäälinguga seonduvaid tegevusi ei pea kõike enam nullist looma ning juba loodut saab ära kasutada. Kuna taskuhääling on juba n-ö käima lükatud, on fookuses tootmistsükli sujuvuse tagamine, kvaliteedi hoidmine, erinevate osapoolte sünkroniseerimine ja kanali kasvu toetamine. Kuna EIS sai riigihankega 275876 oma vajadustele vastava taskuhäälingu projekti juhtimise teenuse ilma vastavusnõudeta, siis ei saa see nõue olla EIS-i vajadustest lähtuva teenuse tellimiseks objektiivselt vajalik.

4.8. Riigihanke ese ei ole kitsalt taskuhäälingu tootmine, vaid laia integreeritud turundusteenuse partneri leidmine. Lisaks sellele on EIS-il juba olemas toimiv taskuhäälingu formaat. Seetõttu ei saa ühe kitsalt spetsiifilise formaadi varasem kogemus olla kogu projektijuhi vastavust määrav eeltingimus.

4.9. Taskuhäälingu projekti juhtimine ei erine muude turundustegevuse projektide juhtimisest sellisel määral, et RHAD lisa 1 p-ides 6.4.1 ja 6.4.2 kogemust omav projektijuht ei saaks taskuhäälingu projekti juhtimisega hakkama.

Projektijuht on lüli kõikide taskuhäälinguga seotud inimeste vahel, kelle ülesanne on tagada, et info liiguks ja asjad saaksid tehtud õigeaks ajaks. Projektijuht on taskuhäälingu „mootor“, kes hoolitseb selle eest, et saatejuht saaks särada, tehniline tiim teaks oma ülesandeid ja tähtaegu ning kuulajani/vaatajani jõuaks stabiilselt kvaliteetne sisu.

Projektijuhi ülesannetes pole midagi niivõrd spetsiifilist, mida ei suudaks teha projektijuht, kellel on vähemalt 36 kuud töökogemust turunduse projektide projektijuhina (RHAD lisa 1 p 6.4.1) ja kelle on vähemalt ühe rahvusvahelise digiturunduskampaania (vastavalt RHAD Lisa 1 p-ile 2.1.7) läbiviimise kogemus projektijuhina (RHAD lisa 1 p 6.4.2). Agentuuritaustaga projektijuhi igapäevatöö kattub suures osas nende funktsioonidega, mida nõuab ühe toimiva ja professionaalse taskuhäälingu projekti juhtimine. Taskuhäälingu projekti juhtimine ei erine muust sisulooke projekti juhtimisest. See ei vaja spetsiifilist kompetentsi.

4.10. Vaidlusalune tingimus annab põhjendamatu eelise Hankija praegusele lepingupartnerile. See, kas pakkuja meeskonna projektijuhil on olemas spetsiifiliselt taskuhäälingu projekti juhtimise kogemus, sõltub suuresti sellest, kas niisugust teenust on mõni klient pakkujalt varem tellinud. Taskuhääling on selline sisulooke vorm, mis eeldab, et taskuhäälingut tellival kliendil on vajadus ja võimalus edastada oma teenuse kohta või sellega seoses infot. Taskuhäälingu mõte on regulaarselt midagi huvitavat rääkida. Nt mingit konkreetset toodet turustav klient ei vaja eraldi tema jaoks loodud taskuhäälingut, sest sellest ühest tootest ei ole midagi huvitavat avalikkusele regulaarselt rääkida. Sellist tüüpi turundust vajavaid kliente, on Eestis vähe ning suurem osa neist, kes taskuhäälinguid teevad, korraldavad selle oma sisemise meeskonnaga (st ilma agentuuri regulaarse abita). Eeltoodu tähendab, et enamikel potentsiaalsetel pakkujatel ei ole tõenäoliselt meeskonnas ka sellist projektijuhti, kes vastaks samaaegselt nii RHAD lisa 1 p-idele 6.4.1 ja 6.4.2 kui ka p-ile 6.4.3 (taskuhäälingu projekti kogemus). Küll aga on vastav kogemus olemas Hankija praegusel lepingupartneril. Seetõttu loob RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 sätestatud vastavustingimus põhjendamatu konkurentsieelise EIS-i praegusele lepingupartneritele ning diskrimineerib teisi võimalikke pakkujaid, piirates nende juurdepääsu hankemenetlusele. Kitsendades sellisel viisil võimalike pädevate pakkujate juurdepääsu hankemenetlusele, rikub Hankija RHS §-is 3 sätestatud riigihanke üldpõhimõtteid.

4.11. Eeltoodust tulenevalt ei ole RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 sätestatud nõue Riigihanke eesmärgi saavutamiseks objektiivselt vajalik, see ei ole proportsionaalne, diskrimineerib teisi võimalikke pakkujaid, piirab õigusvastaselt konkurentsi ning tekitab põhjendamatu takistusi pakkumuse esitamiseks. Seetõttu on RHAD lisa 1 p 6.4.3 ning Vorm Projektijuht osas, mis sisaldab andmeid RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks, vastuolus RHS-iga.

4.12. 02.06.2026 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.12.1. EIS hankis riigihankega 275876 täpselt sama teenust, mida ta hangib praegu ning selle teenuse hankimiseks ja osutamiseks ei olnud vajalik taskuhäälingu projekti juhtimise varasem kogemus.

4.12.2. Asjaolu, et riigihankes 275876 hankedokumentides ei olnud taskuhäälingu tootmise teenust ette nähtud, ei muuda eeltoodud järeldusi. Ka praeguses Riigihankes ei ole hangitava teenuse kirjelduse juures (RHAD lisa 1 p 4) taskuhäälingu tootmist nimetatud. Taskuhäälingu tootmine riigihanke 275876 tulemusena sõlmitud hankalepingu alusel telliti ja seda teenust oli võimalik osutada ilma, et projektijuhilt nõutaks varasemat kogemust taskuhäälingu projekti juhtimisel.

4.12.3. Hankija seisukohad ei lükka ümber Vaidlustaja väidet, et projektijuht, kelle on olemas RHAD lisa 1 p-ides 6.4.1 ja 6.4.2 sätestatud kogemus, saab hakkama ka taskuhäälingu tootmise projekti juhtimisega, ning objektiivselt ei ole vajalik takistada nende pakkujate juurdepääsu hankemenetlusele, kellel varasem taskuhäälingu projekti juhtimise kogemus puudub.

Hankija jätab tähelepanuta, et RHAD lisa 1 p-i 6.3 kohaselt on projektijuhi ülesandeks koordineerida erinevate osapoolte tegevust, mitte sisuliselt osutada kogu hangitavat teenust taskuhäälingu tootmisel. Projektijuhi koordineeriv roll ei erine taskuhäälingu tootmisel sellest, mida projektijuht teeb muude turundusteenuste osutamise koordineerimisel. Projektijuhi roll on suhelda, planeerida, koordineerida, vahendada, administreerida infot. Projektijuht ei tooda ise taskuhäälingut, ei loo seda formaati, ei disaini seda ega vastuta selle sisu eest, vaid üksnes aitab sisuloome eest vastutavatel meeskonna liikmetel oma tööd teha ning korraldab sisuloomeks vajaliku suhtluse ning tehnilise toe.

4.12.4. Koordineeriva rolli täitmine taskuhäälingu tootmisel ei vaja varasemat kokkupuudet taskuhäälingu tootmisega. Projektijuhi ülesannete vaatest ei erine taskuhäälingu tootmine muudest turundustegevuse projektide juhtimisest. Projektijuht, kellel on RHAD lisa 1 p-ides 6.4.1 ja 6.4.2 nimetatud kogemus, ongi juhtinud kompleksseid sisuloome- ja produktsiooniprotsesse, mis eeldavad mitme osapoole koordineerimist ning teadmisi erinevate sisuloome formaatide loogikast, etappidest ja sisu levitamise praktikast.

4.12.5. Hankija vastuses viidatud uue hooaja kampaania ülesehitus on tegelikult loovjuhi ja digiturunduse strateegi ülesanne (RHAD lisa 1 p 6.3.3 „loovlahenduse väljatöötamine ja vormistamine“, RHAD lisa 1 p 6.3.6 „digiturunduse strateegia väljatöötamine“).

Hankija väidab, et taskuhäälingu tootmine eeldab saate struktuuri ja kuulamiskogemuse mõistmist ning episoodipõhiste formaatide arendust ja analüüsi tervikliku seriaalina. Samas on loovlahenduse ja formaadi väljatöötamine RHAD lisa 1 p-i 6.3.3 kohaselt loovjuhi ülesanne (loovlahenduse väljatöötamine ja vormistamine, loomingulise protsessi juhtimine ja lõppkvaliteedi eest vastutamine).

Hankija väidab, et taskuhäälingu tootmine eeldab teadmisi heliformaatide tehnilistest ja sisulistest nõuetest. Samas on video- ja helitöötlus RHAD lisa 1 p-i 6.3.4 kohaselt disaineri ülesanne (videote monteerimine koos töötlemisega (sh heli- ja värvitöötlus)).

Hankija väidab, et taskuhäälingu tootmine eeldab teadmisi platvormide eripärast ja sisu levitamisest (Spotify, Apple Podcasts, YouTube) ning mõõdikute ja kaasatuse analüüsi. Samas on digikanalites levitamine, mõõtmine, monitoorimine ja analüüs RHAD lisa 1 p-ide 6.3.2 ja 6.3.6 kohaselt digiturunduse spetsialisti ja digiturunduse strateegi ülesanded.

Hankija väidab, et tema eesmärk on kvaliteetne ja mõjus audio- ja videosisu sari ning sõnumite sisu. Samas on sõnumite ja tekstide väljatöötamine RHAD lisa 1 p-i 6.3.5 kohaselt loovkirjutaja ülesanne ning eesmärkidest lähtuva loovlahenduse väljatöötamine ja vormistamine on RHAD lisa 1 p-i 6.3.3 kohaselt loovjuhi ülesanne.

Ükski eelkirjeldatud ülesannetest ei ole RHAD lisa 1 p-i 6.3.1 kohaselt projektijuhi funktsioon, vaid neid täidavad RHAD lisa 1 p-i 6.3 kohaselt teised pakkuja meeskonna liikmed. Seetõttu ei saa olla objektiivselt põhjendatud nõuda projektijuhilt vastavat pädevust. Hankija on sisuliselt võtnud terve meeskonna kollektiivse kompetentsi ja üritab sellega põhjendada projektijuhile esitatavat kogemusnõuet.

4.12.6. Hankija vastuses toodud ülesannetest seonduvad projektijuhi rolliga vaid salvestus/tehnilise partneri leidmine, saatejuhtide ja külaliste leidmine ning külaliste ja saatejuhtidega suhtlemine. Nende ülesannete täitmine ei eelda varasemat taskuhäälingu projekti juhtimise kogemust ning on hõlmatud RHAD lisa 1 p-ides 6.4.1 ja 6.4.2 sätestatud kogemusega. Taskuhäälingu salvestuse tehnilise poole korraldamine ei erine nt reklaami või saatesarja salvestuse tehnilise poole korraldamisest. EIS-i praegune lepingupartner salvestas taskuhäälingu enda kontori ruumides. Saatejuhtidega ja külaliste leidmine ei erine mistahes muu esineja või talendi värbamisest, mida turunduse projektijuht teeb. Hankija ei ole

tõendanud, et ilma taskuhäälingu projekti juhtimise kogemusest käivad vastavad ülesanded RHAD lisa 1 p-ides 6.4.1 ja 6.4.2 sätestatud kogemust omavale projektijuhile üle jõu.

4.12.7. Projektijuhi pädevus seisneb projekti juhtimise oskuses (ajastus, eelarve, osapoolte haldus), mitte iga koordineeritava valdkonna isiklikus teostuskogemuses. Vastupidine seisukoht tähendaks, et turundusprojekti juht peaks omama ühtaegu isiklikku kogemust disainerina, loovkirjutajana ja analüütikuna. See on põhjendamatu ja vastuolus Hankija enda rollijaotusega.

4.12.8. RHAD lisa 1 p-i 6.14 kohaselt peavad pakkumuses esitatud meeskonnaliikmed ise täitma vastava meeskonnaliikme ülesandeid ning tegevusi ei ole lubatud delegeerida teistele isikutele. Seega näevad RHAD lisa 1 tingimused ette, et projektijuht ei tohigi täita teiste meeskonnaliikmete ülesandeid. Hankija on seega projektijuhi rolli teadlikult ja sõnaselgelt eristanud sisulistest ja tehnilistest rollidest (loovjuht, disainer, loovkirjutaja). Hankija ei saa ühelt poolt keelata projektijuhil täita loov- või produktsioonirolli ning teiselt poolt nõuda just temalt sisulist taskuhäälingu loome- ja tootmiskogemust.

4.12.9. Hankija viide veebilehele *podcast*.id.ee ei tõenda pädevuse laia levikut. Nimetatud kataloog tõendab üksnes seda, et Eestis tehakse taskuhäälinguid, mitte seda, et turundusagentuuride meeskondades on projektijuhte, kellel on RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 nõutud kogemus.

4.12.10. Hankija mõõnab ka ise, et osa ettevõtteid haldab taskuhäälinguid sisemiselt, oma meeskonnaga. See kinnitab Vaidlustaja väidet, et kuna taskuhäälinguid hallatakse valdavalt majasiseselt, on vastav kogemus just turundusagentuuride turul (kus paiknevad käesoleva hanke potentsiaalsed pakkujad) harv. Hankija kõrgendatud vastavustingimustele vastavate agentuuride ring on Eestis suhteliselt kitsas ning pakkumused esitatakse sageli ühispakkujatena (loovagentuur koos meediaagentuuriga). Sellises piiratud pakkujate ringis ei ole RHAD lisa 1 p-ile 6.4.3 vastav projektijuhi kogemus agentuuride meeskonna hulgas tavapärane.

4.12.11. Vaidlustatud nõue on ebaproportsionaalne ka hankeobjekti tervikut arvestades. Projektijuht on RHAD lisa 1 p-i 6.3 kohaselt hankija esimene kontakt ja kogu turundusteenuse elluviimise keskne juhtfiguur, kes peab täitma ülesandeid isiklikult ega või täita mitut rolli (RHAD lisa 1 p 6.14). Hankeleping on mahukas raamleping, mille esemeks on lai integreeritud turunduskommunikatsioon. Taskuhääling on üksnes üks väljund paljude seas. Terve keske juhtrolli täitmise sidumine ühe kitsa kanali varasema kogemusega läheb kaugemale, kui Hankija eesmärgi saavutamiseks vajalik.

4.12.12. Vaidlustatud nõue välistab pädevad projektijuhid, kelle üldine kompetents tagaks mitte üksnes olemasoleva taskuhäälingu produktsiooni korraldamise, vaid annaks olulist lisaväärtust kogu ülejäänud hankeobjekti juhtimisele. Nõue seab ühe marginaalse formaadi varasema kogemuse ettepoole pakkuja üldisest, kogu lepingu täitmise kvaliteeti määravast pädevusest.

5. Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

5.1. Hankija on projektijuhile esitatavad nõuded määratlenud vastavustingimustena, kuid Vaidlustaja hinnangul on nõuded oma olemuselt kvalifitseerimise tingimused. RHS § 101 lg 1 p-i 6 loetelu ei sisalda sõna „kogemus“, mistõttu kvalifitseerimise tingimust isiku kogemusele ei ole lubatud kehtestada. Kogemuse nõuet ei või spetsialistile esitada ka RHS § 101 lg 1 p-i 3 alusel. Kui hankija soovib esitada nõudeid hankelepingut täitma asuvale meeskonnale, sh nõudeid meeskonna liikmete isiklikule kogemusele (mida *podcast*’i projekti koordineerimise kogemus on), siis on need pakkumusele esitatavad nõuded.

5.2. E-residentsuse programmi turundusteenust on Hankija hankinud ka eelnevalt, mh aastateks 2024-2026 (riigihange 275876). Isegi, kui tegemist on suuresti samalaadse teenusega, ei kohusta see Hankijat uues hankemenetluses sätestama eelmisega identseid tingimusi. Hankijal on õigus ise määratleda riigihanke ese ning kujundada selle nõuded ja tingimused vastavalt oma vajadustele ja eesmärkidele, seejuures silmas pidades tingimuste vajalikkust, proportsionaalsust ja asjakohasust. Lisaks võivad Hankija vajadused ja ootused ajas muutuda. Asjaolu, et projektijuhile esitatavad nõuded erinevad riigihankest 275876, ei ole käsitatav õigusvastase kõrvalekaldumisena, vaid peegeldab Hankija teadlikku ja põhjendatud valikut oma vajaduste paremaks täitmiseks.

5.3. Vaidlustaja viitab RHS § 88 lg-le 7, mille kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile. Kuigi vastav põhimõte tuleneb seadusest, ei saa seda tõlgendada absoluutse kohustusena kujundada hanketingimused selliselt, et kõik valdkonnas tegutsevad ettevõtjad oleksid võimelised pakkumust esitama. Tehniline kirjeldus peab lähtuma hankija tegelikust vajadusest. Asjaolu, et kõik valdkonnas tegutsevad ettevõtjad ei pruugi olla võimelised nimetatud tingimustele vastavat pakkumust esitama, ei tähenda, et tegemist oleks põhjendamatu konkurentsipiiranguga.

5.4. Vaidlustaja järeldus, et vaidlustatud tingimus ei ole objektiivselt vajalik, sest varasemalt telliti sama teenust ilma sellise vastavustingimusega, on ekslik. Riigihankes 275876 ei olnud *podcast*'i tegemine algselt eesmärgiks, mistõttu ei sisaldanud ka RHAD midagi *podcast*'i tootmise ega vastava kogemuse kohta. Vajadus podcasti järele tõusetus raamlepingu täitmise käigus tulenevalt Hankija uutest e-residentsuse turundusstrateegilistest eesmärkidest. *Podcast*'i „Winning Friends“ eesmärk oli kujundada täiendav ja mõjus turunduskanal, mis toetaks programmi teadlikkuse suurendamist ning aitaks kaasa kogukonna väärtuse esiletõstmisele ja tugevdamisele. *Podcast*'i tootmist ja arendamist plaanitakse RHAD p-i 1.8 kohaselt jätkata. Seetõttu on oluline, et pakkuja meeskonda kuuluks vastavat kogemust omav projektijuht, kes suudab tagada *podcast*'i järjepideva arendamise, kvaliteedi hoidmise ning formaadi eesmärgipärase edasiarendamise.

5.5. Õige ei ole Vaidlustaja seisukoht, et vastavustingimus, mille kohaselt peab pakkuja meeskonda kuuluval projektijuhil olema spetsiifiline taskuhäälingu projekti koordineerimise kogemus, on objektiivselt põhjendamatu ning takistab konkurentsi.

Hankijal on õigus kehtestada hankelepingu esemega seotud ja selle nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud nõuded. Arvestades, et lepingu täitmine hõlmab ka *podcast*'i projektide koordineerimist, on nõue vastava kogemuse olemasoluks otseselt seotud hankelepingu esemega ning vajalik selle kvaliteetseks ja riskivabaks täitmiseks. Seega ei ole tegemist konkurentsi põhjendamatu piiramisega, vaid proportsionaalse ja eesmärgipärase tingimusega, võimaldades Hankijal saada teenust, mis on vajalik tema turundusstrateegiliste eesmärkide täitmiseks. Hankija eesmärk ei ole pelgalt „toota *podcast*“, vaid toota kvaliteetne ja mõjus audio- ja videosisu sari. Seetõttu on põhjendatud nõuda projektijuhilt varasemat *podcast*'i projekti koordineerimise kogemust. *Podcast*i tootmine ja elluviimine erineb sisuliselt tavapärastest turundustegevustest. Tegemist on kompleksse sisuloome- ja produktsiooniprotsessiga, mis eeldab mitme osapoole koordineerimist ning spetsiifilisi teadmisi nii formaadi loogikast, tootmise etappidest kui ka sisu levitamise praktikast.

5.6. Podcasti projektijuhtimise kogemus ei ole erandlik või üksnes piiratud hulgal pakkujatel olev kompetents. Turul tegutseb arvukalt ettevõtteid ja spetsialiste, kellel on vastav praktiline kogemus *podcast*'i de planeerimise, tootmise, levitamise ja arendamisega. Ka Eesti podcasti maastik on viimastel aastatel kiiresti kasvanud ning muutunud tavapäraseks turundus- ja kommunikatsioonitegevuse osaks (nt kajastab seda lehekülg <https://podcastid.ee/>, kust nähtub, et nii agentuurides, kui ka ettevõtetes on selle kogemusega inimesi).

5.7. Vaidlustaja väitel on projektijuhi ülesanded Riigihankes lihtsamad, kui varem, kuna *podcast* on „käima lükatud“ ning tegevusi ei pea kõiki nullist looma samuti ei ole tingimus vajalik ega proportsionaalne, sest projektijuhi kogemus on tagatud RHAD lisa 1 p-dega 6.4.1 ja 6.4.2. Selline järeldus on ekslik – *podcast*'i kui turunduskanali väärtus seisneb selle pidevas arendamises ja sisulises juhtimises, mitte pelgalt olemasoleva formaadi säilitamises ja „käimas hoidmises“. Suur osa tegevustest tuleb alustada nullist - salvestus/tehniline partner, stuudio, külaliste ja saatejuhtide leidmine ning nendega suhtlemine, uue hooaja kampaania ülesehitus jne. Lisaks vajab *podcast* muutusi, mis on plaanis ellu viia just tulevase raamlepingu partneriga.

5.8. Kuigi *podcasti* projekti juhtimisel esineb mitmeid üldiseid sisuloome projektijuhtimise elemente, on sellel siiski spetsiifilised eripärad, mis eeldavad valdkondlikku kogemust. Nende hulka kuuluvad saate struktuuri ja kuulamiskogemuse mõistmine, platvormide eripära ja nendel sisu levitamine (Spotify, Apple Podcasts, YouTube), heli formaatide tehnilised ja sisulised nõuded, järjepidevus avaldamises, taskuhäälingutele omaste mõõdikute ja kaasatuse analüüs ja episoodipõhiste formaatide arendus ja analüüs tervikliku seriaalina. Seetõttu ei ole *podcasti* projektijuhtimise kogemus täiel määral võrreldav muu sisuloome projektiga.

5.9. Asjakohane ei ole Vaidlustaja väide, et vaidlustatud tingimus piirab õigusvastaselt konkurentsi ning loob alusetu eelise EIS-i praegusele lepingupartnerile. Tõsiasi, et riigihanke 275876 tulemusel sõlmitud hankelepingu partneril on nõutav kogemus, ei tähenda iseenesest konkrentsieelise loomist ega seda, et tingimus oleks kujundatud konkreetse pakkuja eelistamiseks. Tingimus on seotud hankelepingu eesmärgiga ning tuleneb vajadusest tagada teenuse nõuetekohane ja kvaliteetne osutamine.

5.10. Põhjendatud ei ole Vaidlustaja väide, et nõutav kogemus on vähestel ning sõltub peamiselt sellest, kas kliendid on varasemalt vastavat teenust tellinud. Hankija ei ole kohustatud kujundama nõudeid lähtudes sellest, milliseid teenuseid konkreetset Vaidlustajalt on varasemalt tellitud või milline on tema senine ärifookus.

5.11. Nõustuda ei saa väitega, et *podcast*'i kui turundus- ja kommunikatsioonivormi kasutus on Eestis marginaalne või harvaesinev. Tegemist on laialt levinud ja kasvava sisuloome formaadiga, mida kasutavad nii avaliku kui erasektori ettevõtted. Asjaolu, et osa ettevõtteid haldab *podcast*'i sisemiselt, ei välista ega vähenda vajadust vastava teenuse hankimiseks ega turupõhise pädevuse olemasolu. See, et kõik valdkonnas tegutsevad ettevõtjad ei ole varasemalt *podcast*'ide loomise teenust pakkunud, ei muuda nõuet õigusvastaseks ega ebaproportsionaalseks.

5.12. 05.06.2026 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

5.12.1. Vaidlustaja seisukoht, et RHAD lisa 1 p 6.4.3 ei ole objektiivselt põhjendatud, on eksitav. *Podcast* „Winning Friends“ loodi varasema lepingu raames eesmärgiga kujundada täiendav ja mõjus turunduskanal, mis aitaks Hankijal ellu viia uusi e-residentsuse turundusstrateegilisi eesmärke. Loodud *podcast*'i tootmist ja arendamist plaanitakse jätkata, mistõttu on oluline, et pakkuja meeskonda kuuluks vastavat kogemust omav projektijuht.

5.12.2. Vaidlustatud vastavustingimus on objektiivselt põhjendatud ning Hankija eesmärkide saavutamiseks vajalik. *Podcast*'i arendamine ei ole võrreldav tavapärase turundustegevusega, vaid eeldab spetsiifilisi teadmisi ja praktilist kogemust nii formaadi toimivuse, levikanalite eripärade, kui ka kuulajaskonna kaasamise osas. Tegemist on järjestikuse ja pikaajalise sisutootega, mille edukus sõltub terviklikust ja teadlikult juhitud arendusprotsessist. Nõutud kogemusega projektijuhiga suureneb oluliselt risk, et *podcast* ei täida seatud strateegilisi eesmärke. Selliste riskide maandamine on Hankija jaoks vältimatu.

5.12.3. Hankija eesmärki ei ole võimalik saavutada samaväärselt leebemate nõuetega (nt üldise turundusprojektide juhtimise kogemusega projektijuhi abil), kuna selline lähenemine ei taga vajalikku valdkondlikku pädevust ega võimalda hinnata *podcast*'i formaadispetsiifilisi riske. Seetõttu ei täidaks leebem nõue Hankija eesmärki ega tagaks soovitud tulemust.

5.12.4. Seoses Vaidlustaja seisukohaga, et teenust oli eelmises lepingus võimalik osutada ilma, et projektijuhilt oleks nõutud varasemat kogemust taskuhäälingu (st *podcast*'i) projekti juhtimisel, selgitab Hankija, et lepingupartneril oli olemas varasem kogemus *podcast*'i käivitamise ja arendamise valdkonnas ning just sellest tulenevalt kujunes lepingu täitmise käigus välja võimalus luua täiendav turunduskanal *podcast* „Winning Friends“ näol. Kui lepingupartneril selline kogemus puudunuks, ei oleks ka *podcast*'i loodud. *Podcast*'i loomine ei olnud varasema lepingu algne eesmärk, vaid sai teoks jooksva ideena just tänu lepingupartneri vastavale kogemusele. Seega on Vaidlustaja väide, et *podcast* loodi ilma vastava kogemusega lepingupartneri poolt väärt ja eksitav.

5.12.5. Vaidlustajal puudub pädevus ümber hinnata Hankija vajadusi ning otsustada, millised nõuded on vajalikud Riigihanke eesmärkide täitmiseks. Vaidlustaja seisukohad tuginevad üldistavatele väidetele ega arvesta Hankija sisulisi vajadusi. Hankija eesmärk on leida partner, kes suudab kogemusest tulenevalt mõista Hankija vajadusi ning hinnata nendega seotud riske.

5.12.6. Kuigi *podcast*'i projekti juhtimisel esineb mitmeid üldiseid sisuloome projektijuhtimise elemente, on sellel siiski spetsiifilised eripärad. Nende hulka kuuluvad saate struktuuri ja kuulamiskogemuse mõistmine, platvormide eripära ja nendel sisu levitamine (Spotify, Apple Podcasts, YouTube), heli formaatide tehnilised ja sisulised nõuded, järjepidevus avaldamises, taskuhäälingutele omaste mõõdikute ja kaasatuse analüüs ja episoodipõhiste formaatide arendus ja analüüs tervikliku seriaalina. Nende aspektide eiramine suurendab oluliselt riski, et projekt ei saavuta soovitud tulemust. Just varasem praktiline kogemus võimaldab neid riske adekvaatselt hinnata ja maandada.

Vaidlustaja väide, et antud turundustegevused ei erine millegi poolest, on liiga absoluutne. Isegi kui tehnilise produktsiooni põhialused võivad kattuda, on erinevatel sisuformaatidel spetsiifilised tehnilised nõuded, töövood ja väljundid, mis eeldavad erinevaid teadmisi ja kompetentse. Seetõttu ei ole põhjendatud käsitleda *podcast*'i tootmist, reklaami tootmist ja saatesarjade tootmist täielikult samaväärsete teenustena.

5.12.7. Vaidlustaja keskne eeldus, et projektijuht täidab üksnes koordineerivat rolli, on ekslik. Koordineerimine ei ole pelgalt administratiivne tegevus, vaid eeldab sisulist arusaama juhitava projekti olemusest. Ilma valdkondliku pädevusega ei ole projektijuhil võimalik teha informeeritud otsuseid ega hinnata erinevate osapoolte tegevuste mõju lõpptulemusele. On arusaamatu väide, et projektijuht ei vastuta sisu eest. Kuigi projektijuht ei pruugi sisu ise luua, vastutab ta tervikprotsessi juhtimise ja tulemuse saavutamise eest. Vaidlustaja väide, et RHAD Lisa 1 p-i 6.3.1 kohaselt on projektijuht vaid esimene kontakt, on ekslik. Projektijuhi roll on lisaks suhtlemisele, planeerimisele, koordineerimisele, vahendamisele, info administreerimisele ka tööplaanide elluviimine, tööde juhtimine ja järelevalve, tööde jälgimine vastavalt kinnitatud meediaplaanile, tööde kvaliteedi tagamine ja kontroll, puudustest kohene teavitamine (RHAD Lisa 1 p-id 6.3.1.1 kuni 6.3.1.9). See hõlmab ka sisuliste otsuste suunamist, mida ei ole võimalik teha ilma vastava valdkondliku kogemusega.

5.12.8. Asjaolu, et loovjuht, disainer või digiturunduse spetsialist täidavad konkreetseid sisulisi funktsioone, ei välista vajadust projektijuhi valdkondliku pädevuse järele. Vastupidi - mida komplekssem on meeskond ja rollijaotus, seda suurem on vajadus projektijuhil mõista koordineeritavate tegevuste sisu, et tagada nende omavaheline sidusus ja eesmärgipärasus. See ei tähenda, et projektijuht peaks täitma teiste meeskonnaliikmete ülesandeid, küll aga seda, et projektijuht võtab teadliku vastutuse selle eest, et turundustegevuste kvaliteet ja edukas

elluviimine oleks meeskonna poolt tagatud.

5.12.9. Vaidlustaja lähtub ekslikust eeldusest, et vajaliku pädevuse määrab üksnes formaalne ülesannete jaotus. Tegelikult ei tulene projektijuhi pädevusvajadus mitte üksikute ülesannete loetelust, vaid vastutusest kogu projekti edukuse eest. Selline vastutus eeldab võimet hinnata ka neid tegevusi, mida projektijuht ise vahetult ei teosta.

5.12.10. Vaidlustaja väide, et Hankija tugineb meeskonna kollektiivsele kompetentsile, ei ole asjakohane. Projektijuhi ülesanne ei ole üksnes kompetentse „kokku tuua“, vaid neid juhtida, suunata ja hinnata. Ilma arusaamata valdkonnast ei ole tal võimalik seda rolli sisuliselt täita. Kokkuvõttes taandab Vaidlustaja käsitus projektijuhi rolli põhjendamatult pelgaks administratiivseks funktsiooniks ega arvesta tema tegelikku vastutust projekti tulemuse saavutamisel. Selline lähenemine ei ole õige ega anna alust järeldada, et spetsiifilise valdkondliku kogemuse nõue oleks ebavajalik.

5.12.11. Väide, et vaidlustatud tingimus annab põhjendamatult eelise Hankija varasemale lepingupartnerile, on spekulatiivne. Vaidlustaja pole tõendanud, et turul puuduksid tingimusele vastavad pakkujad.

5.12.12. Vaidlustaja käsitleb ekslikult tõendamiskoormust ainuüksi Hankija kohustusena. Kuigi Hankijal lasub kohustus põhjendada hanketingimuste seaduspärasust ja proportsionaalsust, ei vabasta see Vaidlustajat kohustusest oma väiteid tõendada, st kui Vaidlustaja väidab, et tingimus piirab konkurentsi, tuleb esitada selle kohta ka konkreetsed tõendid, mitte oletusi turu olukorra kohta. Vaidlustaja pole esitanud ühtegi objektiivset analüüsi ega andmestikku, mis kinnitaks, et vastava kogemusega projektijuhtide olemasolu turul oleks piiratud sellisel määral, mis takistaks reaalse konkurentsi teket. Samuti ei ole nad näidanud, et potentsiaalsete pakkujate ring oleks vaidlustatud tingimuse tõttu põhjendamatult kitsendatud. Pelgalt subjektiivne hinnang turu olukorrale ei ole piisav alus järeldamiseks, et Hankija seatud tingimus oleks diskrimineeriv või konkurentsi õigusvastaselt piirav.

5.12.13. Vaidlustaja kriitika veebilehele podcastid.ee viitamise osas ei oma määravat tähtsust. Hankija ei ole tuginenud üksnes sellele allikale, vaid laiemale turupraktikale. Isegi kui osa *podcast*'e toodetakse majasiseselt, kinnitab see üksnes seda, et vastav kompetents on reaalselt olemas.

5.12.14. Väide, et *podcast* on Riigihanke esemest marginaalne osa, ei ole asjakohane. Tegemist on Hankija strateegilise kommunikatsioonikanali arendamisega, millel on oluline roll e-residentsuse turunduses. Seetõttu on ka põhjendatud, et keske koordineerimisfunktsiooniga isikul, nagu projektijuht, on vastav valdkondlik pädevus. Samuti ei ole Vaidlustaja hinnang *podcast*'ile, kui marginaalsele formaadile kooskõlas Hankija eesmärkidega. Tegemist ei ole kõrvalise väljundiga, vaid teadlikult arendatava kommunikatsioonikanaliga. Õigus määratleda, millised osad Riigihanke esemest on Hankija jaoks strateegilise tähtsusega, jääb Hankijale. Vaidlustatud tingimus on otseselt seotud hankelepingu esemega ning tuleneb Hankija vajadusest tagada lepingu nõuetekohane täitmine. Arvestades hankelepingu olemust ja sellega seotud riske, kujutab nõutav kogemus endast minimaalset vajalikku lävendit, mitte põhjendamatut piirangut, ning leebemad tingimused ei võimaldaks neid eesmärke samaväärselt saavutada.

5.12.15. Hankijale teadaolevalt on turul mitmeid ettevõtjaid, kes vastavad nõutavale kogemusele, mistõttu on tagatud tegelik konkurents ning tingimus ei too kaasa konkurentsi põhjendamatut kitsendamist, vaid on proportsionaalne ja vajalik hankelepinguga taotletavate eesmärkide saavutamiseks.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja on seisukohal, et RHAD-ist tuleb välja jätta RHAD lisa 1 p 6.4.3, mis kehtestab nõude, et pakkuja meeskonda kuuluval projektijuhil peab olema ka vähemalt ühe taskuhäälingu (ingl *podcast*) projekti koordineerimise kogemus projektijuhina.

Eelnevaga seoses leiab Vaidlustaja, et välja tuleb jätta ka Vormi Projektijuht osa, mis näeb ette andmete esitamise RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks (*Kogemus vastavalt RHAD Lisa 1 punkti 6.4.3. täitmiseks*).

Vaidlustuskomisjon leiab, et vaidluse põhisisuks on RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 õiguspärasus. Kui RHAD lisa 1 p 6.4.3 on õiguspärane, on vaidlustatud osas õiguspärane ka Vorm Projektijuht. Kui RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 vaidlusalune osa tuleb välja jätta, tuleb välja jätta ka Vormi Projektijuht osa (*Kogemus vastavalt RHAD Lisa 1 punkti 6.4.3. täitmiseks*).

7. RHAD lisa 1 p 6.4 on sõnastatud järgmiselt:

6.4. Meeskonda peab kuuluma vähemalt üks (1) projektijuht, kellel on:

6.4.1. viimase 60 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt 36 kuud töökogemust turunduse projektide projektijuhina;

6.4.2. viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe rahvusvahelise digiturunduskampaania (vastavalt RHAD Lisa 1 punktile 2.1.7) läbiviimise (s.t kampaania peab olema lõppenud viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt) kogemus projektijuhina;

6.4.3. viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe taskuhäälingu (ingl *podcast*) (vastavalt RHAD Lisa 1 punktile 2.1.18) projekti koordineerimise kogemus projektijuhina, sealhulgas erinevate osapoolte (vähemalt tootmis-, külastus-, saatejuhid, klient ja digitiim) töö koordineerimine;

6.4.4. tõendamiseks tuleb esitada andmed RHAD lisa 3 vormil „CV-projektijuht“.

Seega peab pakkuja meeskonda kuuluval projektijuhil olema viimase 36 kuu jooksul riigihanke algamisest tagasiulatuvalt vähemalt ühe taskuhäälingu (*podcast*)¹ (vastavalt RHAD lisa 1 p-ile 2.1.18) projekti koordineerimise kogemus projektijuhina, sealhulgas erinevate osapoolte (vähemalt tootmis-, külastus-, saatejuhid, klient ja digitiim) töö koordineerimise kogemus. Puudub vaidlus, et nõuded projektijuhile on Hankija kehtestanud vastavustingimusena (vt ka Vastavustingimused vastavustingimus Projektijuht). Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et tulenevalt RHS § 101 lg 1 p-ist 6 ei saa nõudeid vastutavate isikute kogemusele kehtestada kvalifitseerimise tingimustena.

8. Kokkuvõtlikult leiab Vaidlustaja, et RHAD lisa 1 p 6.4.3 on vastuolus RHS § 88 lg-ga 7 ja RHS §-is 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, mille kohaselt peab hankija kohtlema isikuid mittediskrimineerivalt ning tegutsema läbipaistvalt ja proportsionaalselt. Vaidlustaja arvates ei ole nõue taskuhäälingu kogemusele Hankija eesmärkide saavutamiseks objektiivselt vajalik ega proportsionaalne, kuna:

1) selline nõue puudus riigihanke 275876 riigihanke alusdokumentides, kuigi riigihanke 275876 tulemusel loodi Hankijale taskuhääling;

2) projektijuhi ülesannetes ka seoses taskuhäälinguga pole midagi niivõrd spetsiifilist, mida ei suudaks teha projektijuht, kellel on vähemalt 36 kuud töökogemust turunduse projektide projektijuhina ja kellel on vähemalt ühe rahvusvahelise digiturunduskampaania läbiviimise kogemus projektijuhina;

3) nõue annab põhjendamatu eelise Hankija praegusele lepingupartnerile.

9. Nagu ka kohtupraktika on korduvalt kinnitanud, on hankijal põhimõtteline õigus iseseisvalt otsustada, millist teenust ta soovib tellida ning milliseid nõudeid ja tingimusi soovitu saavutamiseks kehtestada (nt Tallinna Ringkonnakohtu otsus asjas nr 3-15-809, p 12; Tallinna

¹Alljärgnevalt kasutab vaidlustuskomisjon üksnes mõistet taskuhääling, kui sõna *podcast* ei ole osa tsitaadist.

Halduskohtu otsus asjas nr 3-17-491, p 14). Seega on Hankijal RHAD-i tingimuste kindlaksmääramisel avar kaalutlusruum, millesse vaidlustuskomisjon saab sekkuda vaid juhul, kui kehtestatud tingimused on ilmselgelt asjakohatud või meelevaldsed. Hankija peab arvestama RHS §-is 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, sh kandma hoolt, et ükski tingimus ei oleks asjakohatu või meelevaldne (vt Tallinna Halduskohtu otsus asjas nr 3-20-582, p 10), vaidluse tekkimisel peab hankija olema suuteline põhjendada, miks on tema kehtestatud tingimused põhjendatud ja vajalikud. Praegusel juhul taandub vaidlus sisuliselt sellele, kas Hankija on suutnud küllaldaselt põhjendada, kas ja miks õigustab hangitav teenus, nii nagu seda on RHAD-is kirjeldatud, nõuet, et pakkuja meeskonda kuuluval projektijuhil peab olema mh ka taskuhäälingu projekti koordineerimise kogemus projektijuhina.

10. Esmalt märgib vaidlustuskomisjon, et vaidluses ei ole asjakohased Vaidlustaja argumendid sellest, millised olid või ei olnud riigihanke 275876 tingimused. Kohtu- ja vaidlustuskomisjoni pikaajalise praktika kohaselt tuleb iga riigihanget vaadelda eraldi ning hankija ei ole hilisemas riigihankes seotud varasemates riigihangete koostatud riigihanke alusdokumentidega ja otsustega või tõlgendusega nendest. Ka ei pea hankija tagama, et tema läbiviidavates riigihangetes, isegi kui nad oleksid sisult analoogsed, kehtiksid samasugused tingimused. Hankijal on seadusega lubatavates piirides täielik vabadus iga riigihanke puhul otsustada, milliseid hanketingimusi kehtestada (vt nt Tartu Halduskohtu otsus asjas nr 3-18-977, p 18; Tallinna Halduskohtu otsus asjas nr 3-21-1809, p 16). Nii tuleb ka praegusel juhul hinnata vaidlustatud vastavustingimuste õiguspärasust üksnes vaidlusaluse Riigihanke asjaolude valguses, võtmata arvesse, kuidas on või ei ole sama Hankija varem toiminud. Hankepraktika muutmine Hankija poolt ei ole iseenesest õigusvastane.

Siiski märgib vaidlustuskomisjon, et kuna EIS ei olnud riigihanke 275876 esemena sätestanud taskuhäälingu loomist ega selle projekti koordineerimist, ei saanud ka mõistlikult eeldada, et riigihankes 275876 nõutava projektijuhil kogemuste hulgas oleks olnud nõue kogemusele seoses taskuhäälinguga. Seega erines olukord riigihanke 275876 puhul vaidlusaluse Riigihanke puhul esinevast olukorrast.

11. RHAD lisa 1 p 1.8 kohaselt: *E-residentsusel on olemas rahvusvaheline podcast „Winning Friends“ (link), mille tootmist ja arendamist plaanitakse jätkata. Podcasti formaadi ja sellega seotud õiguste omanik on hankija ning pakkuja meeskonda kuuluva projektijuhil peamiste ülesannete hulka kuulub mh taskuhäälingu projekti koordineerimine, sh erinevate osapoolte töö koordineerimine* (RHAD lisa 1 p 6.3.1.9).

Seega ei saa vaidlust olla, et Riigihanke alustamise ajaks oli olemas taskuhääling „Winning Friends“, mille õiguste omanik on EIS ja mille tootmist ja arendamist plaanib Hankija sõlmitava raamlepingu perioodil jätkata. Samuti ei saa olla vaidlust, et RHAD-i kohaselt on projektijuhil ülesandeks mh ka taskuhäälingu projekti koordineerimine. Ühegi teise pakkuja meeskonda kuuluva spetsialisti tööülesannete hulgas ei ole taskuhäälinguga seotud ülesandeid otseselt välja toodud (vt RHAD lisa 1 p-id 5.3.2-6.3.6).

12. Vaidlustaja leiab, et RHAD lisa 1 p 6.4.3 on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt on hankija kohustatud tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistval ja proportsionaalselt ning RHAD lisa 1 p 6.4.3 ei ole ka objektiivselt vajalik.

Vaidlustaja arvates ei ole nõue proportsionaalne ega vajalik, kuna taskuhäälingu tootmine on vaid väike osa Riigihanke esemest ning taskuhäälingu sisu loomine ei ole projektijuhil ülesandeks vaid jaguneb meeskonna teiste liikmete vahel. Projektijuhil koordineeriva rolli täitmine taskuhäälingu tootmisel ei eelda varasemat kokkupuudet taskuhäälingu tootmisega.

Hankija väitel oli taskuhäälingu „Winning Friends“ loomise ja on selle edasise arendamise eesmärgiks täiendava ja mõjusa turunduskanali kujundamine, mis toetaks e-residentsuse programmi teadlikkuse suurendamist. Hankija ei soovi pelgalt sisu tootmist, vaid toota kvaliteetne ja mõjus audio- ja videosisu sari, milleks on vajalik vastava kogemusega

projektijuht. Taskuhäälingu kui turunduskanali väärtus seisneb selle pidevas arendamises ja sisulises juhtimises. Hankijal on õigus määrata, millised osad Riigihanke esemest on Hankija jaoks strateegilise väärtusega. Hankija arvates ei ole asjakohased ka Vaidlustaja väited meeskonna kollektiivsest kompetentsist. Projektijuhi ülesanne pole üksnes kompetentse „kokku tuua“ vaid neid juhtida, suunata ja hinnata. Ilma arusaamata valdkonnast pole projektijuhil võimalik seda rolli täita.

13. Vaidlustuskomisjon leiab, et võttes arvesse Hankija selgitusi ja käsitledes neid RHAD-is sätestatu valguses, ei ole alust asuda seisukohale, et nõudes pakkuja meeskonna projektijuhilt mh taskuhäälingu tootmise kogemust oleks Hankija väljunud oma kaalutusõiguse piiridest või et nõue ise oleks ilmselt asjakohatu või meelevaldne.

13.1. Vaidlustuskomisjon leiab, et riigihanke alusdokumentide puhul on proportsionaalsuse põhimõtet järgitud, kui nõue on vajalik hankija soovitatavate eesmärkide saavutamiseks. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Hankijal, ning mitte kellelgi teisel, on õigus määrata, milliseid osi Riigihanke esemest peab Hankija niivõrd olulisteks (strateegilisteks), et nõuab nende täitmisega seotud pakkuja spetsialistidel asjakohase kogemuse olemasolu. Käesoleval juhul nähtub nii RHAD-ist, kui Hankija selgitustest vaidlustusmenetluses, et Hankija on pidanud oluliseks taskuhäälingu arendamist.

Vaidlustaja on õigesti märkinud, et Riigihanke tulemusel sõlmitava raamlepingu esemeks on lai integreeritud turunduskommunikatsioon, milles taskuhääling on vaid üks väljund paljude seas, kuid jätnud seejuures tähelepanuta, et RHAD lisa 1 p-is 6.3.1 (p-id 6.3.1.1- 6.3.1.9) on Hankija projektijuhi ülesannete puhul konkreetsete turunduskommunikatsiooni väljundite puhul välja toonud üksnes taskuhäälingu projekti koordineerimise (RHAD lisa 1 p-is 6.3.1.9; vt ka käesoleva otsuse p 11) kohustuse. Seega on Hankija RHAD-is selgelt rõhutanud projektijuhi rolli just taskuhäälingu projekti puhul, mistõttu on põhjendatud ka see, et Hankija kehtestas kogemuse nõude nimelt taskuhäälingu projekti koordineerimise osas. Ka vaidlustusmenetluses on Hankija veenvalt selgitanud, miks taskuhäälingu projekti arendamine on talle oluline.

13.2. Vaidlustusmenetluses on Vaidlustaja väitnud, et seda, et RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 nõutud projektijuhi kogemus ei ole objektiivselt vajalik, tõendab ka asjaolu, et kuigi riigihankes 275876 analoogset nõuet polnud, loodi riigihanke 275876 tulemusel sõlmitud raamlepingu alusel siiski taskuhääling „Winning Friends“. Vaidlustaja teeb sellest järelduse, et järelikult polnud nõue projektijuhi sellekohasele kogemusele vajalik.

Vaidlustuskomisjon märgib veelkord, et riigihanke 275876 esemeks ei olnud taskuhäälingu loomine, arendamine ega töös hoidmine, mistõttu kõnealust nõuet projektijuhi kogemusele selle riigihanke alusdokumentides olla ei saanudki. Hankija selgituse kohaselt loodi taskuhääling „Winning Friends“ seetõttu, et lepingupartneril oli vastav kogemus, kuigi seda ei nõutud. Kuna praegu on taskuhääling olemas ning Hankija peab selle arendamist ja edukat tööd jätkuvalt vajalikuks, on nõue projektijuhi vastavale kogemusele ka objektiivselt vajalik.

13.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et projektijuhi kogemuse nõue, sh RHAD lisa 1 p 6.4.3, on RHS § 3 p-i 1 mõttes läbipaistev, kuna see on arusaadav ja üheselt mõistetav.

13.4. Vaidlustaja leiab, et RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 kehtestatud nõue annab põhjendamatu eelise Hankija praegusele lepingupartnerile ning on vastuolus RHS § 3 p-iga 2, mille kohaselt peab hankija kohtlema kõiki pakkujad võrdselt.

Vaidlustuskomisjon mõnab, et Hankija praegune lepingupartner tõenäoliselt vastab RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 kehtestatud nõudele, kuid see on tingitud objektiivsetest asjaoludest ning lähtuval sellest, et mõne pakkuja pakkumus tingimusele vastab, ei pea Hankija jätma tema arvates vajalikku tingimust kehtestamata. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et antud juhul see nii on. Eestis on arvukalt taskuhäälinguid ning järelikult on tegemist laialt levinud sisuloome formaadiga. Seega pole loogiline, et vaidlusalusele nõudele vastavate spetsialistide hulk oleks

nii piiratud, et seaks kahtluse alla konkurentsi olemasolu. Võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine ei tähenda, et riigihankes peavad saama osaleda kõik vastavas valdkonnas tegutsevad isikud. Isikute ebavõrdset kohtlemist ei ole, kui vaidlusalusel vastavustingimusel on objektiivne õiguspärane eesmärk ning selle eesmärgi saavutamise vahendid on asjakohased, põhjendatud ja vajalikud.

13.5. RHS § 3 p-i 3 kohaselt peab hankija tagama konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel. Konkurents ei ole ebaefektiivselt kasutatud ainuüksi seetõttu, et mõne pakkuja pakkuda soovitatav projektijuht mõnd vastavustingimust ei täida ja pakkuja seetõttu riigihankes konkurentsi pakkuda ei saa.

13.6. Vaidlustuskomisjon märgib, et asjassepuutuv ei ole Vaidlustaja väide, et RHAD lisa 1 p 6.4.3 on vastuolus RHS § 88 lg-ga 7. RHS § 88 lg 7 sätestab nõuded tehnilisele kirjeldusele, vaidlusalune RHAD lisa 1 p 6.4.3 ei ole aga osa Riigihanke tehnilisest kirjeldusest vaid vastavustingimus.

14. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et RHAD lisa 1 p-is 6.4.3 kehtestatud nõue projektijuhi töökogemusele on RHAD-is kehtestatud projektijuhi ülesandeid arvestades vajalik ning ei ole läbipaistmatu ega ebaproportsionaalne. Seega ei ole RHAD lisa 1 p 6.4.3 vastuolus õigusaktidega kehtestatud nõuetega.

15. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD lisa 1 p 6.4.3 on õiguspärane, on õiguspärane ka Vormi Projektijuht osa, mis näeb ette andmete esitamise RHAD lisa 1 p-i 6.4.3 täitmiseks (*Kogemus vastavalt RHAD Lisa 1 punkti 6.4.3. täitmiseks*).

16. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

16.1. Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

16.2. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik